

Aleg. 281.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o petycji gminy miasta Podgórza w przedmiocie zaliczenia tego miasta do kuryi wyborczej miast i nadania mu prawa wybierania posła na Sejm krajowy.

Wysoki Sejmie!

Od początku ery konstytucyjnej nie minęła prawie żadna sesja sejmowa, aby znaczniejsze miasta kraju naszego, które jako takie w ordynacyi wyborczej sejmowej z r. 1861. pominięte i do kuryi wyborczej mniejszych posiadłości wcielone zostały, nie upominały się o uchylenie krzywdy wyrządzonej im przez to, że ordynacya wyborcza odbiera im możliwość wybierania własnego reprezentanta do Sejmu krajowego.

Dotąd wszystkie petycje miast w tym kierunku wniesione zostały bez skutku.

W szeregu miast, które o prawo wybierania własnego posła się upominają, stanęła także gmina miasta Podgórza, wnosząc jeszcze w marcu 1892. petycję do Wysokiego Sejmu, domagającą się przyznania temu miastu prawa wybierania własnego posła. Gdy petycja ta przez Wysoki Sejm załatwioną nie została, gmina miasta Podgórza ponawia ją wniesioną d. 24. kwietnia 1893. do l. 461 prośbą.

Miasto Podgórze domaga się w tej samej petycji, aby je do kuryi wyborczej miast zaliczono, i mu prawo wybierania osobnego posła nadano, opierając się na tem, że od czasu wydania ordynacyi wyborczej sejmowej z r. 1861. stosunki miasta tego ogromnie się zmieniły, że miasto szybko nadzwyczajnie się rozwinęło, i tak liczbą ludności, jak wysokością opłacanych podatków i zasobem inteligencji, głównie zaś rozwiniętym przemysłem fabrycznym wiele miast do kuryi miejskiej należących — obecnie już przewyższa.

Komisya prawnicza, której petycja miasta Podgórza przekazaną została, nieraz miała sposobność wyrazić swoje zdanie, że ordynacya wyborcza krajowa z r. 1861 krzywdzi cały szereg miast kraju, i jakkolwiek oparta na zasadzie zastępstwa interesów i uznając miasta jako reprezentantów odrębnej grupy interesów — liczne miasta z tej grupy wyłącza, pozbawia je możliwości reprezentowania tych interesów w Sejmie i doprowadza do tej konsekwencji, iż obywatelstwo tych miast nie może korzystać z prawa konstytucyjnego brania bezpośredniego udziału w wyborze posła, gdyż należąc do kuryi mniejszych posiadłości, wybierają tylko prawyborców, głosy wyborców zaś przez miasta wybieranych — teraz wśród ogromnej większości wyborców wiejskich, którzy zupełnie inne aniżeli miejskie interesa mają na oku.

Jakkolwiek zaprowadzone w petycyi porównawcze daty statystyczne co do innych miast osobnego posła wybierających — nie ze wszystkim rzeczywistemu stanowi rzeczy odpowiadają, to przecież komisya prawnicza uznać musi, że miasto Podgórze, tak jak ono obecnie się przedstawia, nie tylko w interesie samego miasta, ale w interesie całego kraju, a choćby tylko dla tego, aby zasada zastępstwa interesów na którą ordynacyą wyborczą z r. 1861. miano zbadać, stała się prawdą — powinno być zaliczone do kuryi miejskiej i bądź samo dla siebie lub przynajmniej w połączeniu z innem miastem w drodze bezpośrednich wyborów — własnego posła wybierać.

Gdy atoli te same stosunki zachodzą także względem całego szeregu innych miast, które chyba dlatego obecnie już petycyi nie wniosły, bo wnoszone dotąd prośby zostały bez skutku, — Komisya prawnicza nie sądzi, aby było wskazaniem reformę ordynacyi wyborczej w kierunku pomnożenia liczby posłów miast prowincjonalnych — urywkowo dla każdego miasta z osobna traktować, owszem jest zdania, że taka reforma tylko z uwzględnieniem całości kraju może i winna być wdrożoną.

Dlatego komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy miasta Podgórze, o wliczenie tego miasta do kuryi wyborczej miast, i nadania mu prawa wybierania osobnego posła, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedstawienia wniosków swoich co do reformy ordynacyi wyborczej krajowej w kierunku pomnożenia liczby posłów z kuryi wyborczej miast.

Lwów dnia 10. kwietnia 1893.

Przewodniczący:

Weigel, w. r.

Sprawozdawca:

Fruchtmann, w. r.